

1. Waarom winterstekken/ houtstekken nemen?

Een aantal fruitboomonderstammen zijn vegetatief of ongeslachtelijk te vermeerderen door houtstekken of winterstekken.

Op deze fruitboomonderstammen kan men later het gewenste fruitras oculeren of enten. Het is een goedkope vermeerderingsmethode, waarvoor geen glas (kas) nodig is.

Indien je deze onderstammen zou vermeerderen door te zaaien, dan gaan de typische kenmerken verloren en wordt de boomgroei veel te sterk.

Planten welke men zo kan vermeerderen zijn:

Pitfruitbomen:

Cydonia oblonga 'Kwee MA' (kweeper): Onderstam voor kweeperen, laagstamperen en mispels. v

Fig.1: Diverse fruitsoorten te enten op kwee: Cydonia, Pyrus en Mespilus.

Steenfruitbomen:

Prunus avium 'Colt': Onderstam voor zoete- en zure kersen of morellen.

Prunus domestica insititia 'St. Julien A'. Matig sterke onderstam voor pruimen, perzik, amandel en abrikoos.

Prunus domestica 'Brompton'. Sterkgroeiende onderstam voor hoogstam van pruimen, perzik, amandel en abrikoos.

Prunus domestica 'Myrobolaan' (Zwarte myrobolaan) Matig sterke pruimonderstam voor lichte, niet te natte gronden. Winterstekken wortelen meestal gemakkelijk, mits op het juiste tijdstip genomen.

Kleinfruit struiken:

Ribes odoratum (Gele, geurende alpenbes): onderstam voor kruisbes en eventueel rode- en witte trosbes. (Stamboompjes kweken).

Morus alba: onderstam voor de zwarte moerbeï

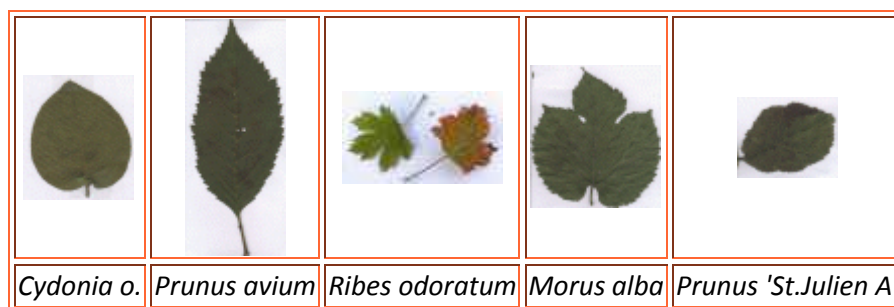

Fig.2: diverse soorten onderstammen te vermeerderen door winterstekken.

2. Tijdstip om winterstekken te nemen:

Winterstekken van fruitboom-onderstammen wortelen moeilijker dan deze van bessenstruiken. Om de lukkingskans te vergroten zal men deze stekken meestal zo vroeg mogelijk nemen.

Zodra de meeste bladeren beginnen te vallen zal men deze stekken knippen. (November - december)

3. Werkwijze voor winterstekken

Men neemt **stevige eenjarige** twijgen. Bij voorkeur zal men deze twijgen met een deel meerjarig hout van de fruitstruiken/ onderstammen (moederplanten) afknippen. Hoe dikker en steviger het hout, des te betere beworteling men heeft.

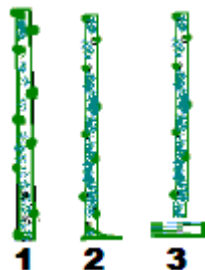
■ Hielstekken/ voetstekken:

Probeer zoveel mogelijk **hielstekken of voetstekken** (fig.2) te knippen. Men kan deze hielstekken van het meerjarig hout afscheuren of afknippen. (Hiervoor is een zekere handigheid nodig)

De hiel onderaan wordt iets ingekort, zodat de wonde iets kleiner wordt.

Steklengte: 30 tot 40 cm. Bovenaan zal men de stekken afknippen boven een oog (knop).

../

■ Gewone winterstekken:

Ingeval men niet voldoende stekken heeft, dan kan men ook nog **gewone stekken of lidstekken** nemen (fig.1). Deze stekken worden onder en boven een oog afgeknipt. De luktchansen van gewone stekken is meestal minder dan deze van hielstekken.

Hielstekken zijn meestal dunner dan gewone stekken. De hiel wordt een klein beetje ingekort.

Fig.3: soorten winterstek: 1. Gewone stek; 2. hielstek 3. Krukstek

Van lange stevige eenjarige twijgen kan men onderaan een hielstek nemen en hogerop nog 1 of 2 gewone stekken. Bij winterstekken gebruikt men normaal nooit de dunne top.

Zowel de hielstek als de gewone stek wordt bovenaan steeds boven een knop/ oog (bladlitteken) afgeknipt. Zijtakjes of takdoorns worden op **enkele mm** ingekort, zodat de onderste ogen niet beschadigd worden.

■ Busselen en etiketteren van de winterstekken

Na het knippen van de houtige stekken kan men deze in kleine bussels binden van ongeveer 20 stuks per busseel. Elke busseel zal men voorzien van 2 touwtjes en een etiket waarop genoteerd wordt de plantensoort en cv.

■ Inleggen/ inkuilen van de gebusselde stekken

Deze bussen kan men buiten op een schaduwrijke plaats inkuilen (Noordenlocatie). De inkuilplaats mag beslist niet te nat zijn. De stekken worden 1/2 tot 2/3 diep ingekuild.

Fig.4: noordenmuur met ingelegerde, geëtiketteerde busstel stekken.

Winterstekken uitplanten en latere zorgen

Vanaf maart kan men deze winterstekken afzonderlijk uitplanten in volle grond. De stekken vertonen meestal dan callus of wondweefsel en wortelaanleg. Het is best dat ze nog geen wortels hebben gevormd, want deze breken toch af.

Fig.5: 1. Gleuf met spade maken. 2. Stek voldoende diep in de gleuf plaatsen 3. Gleuf toe doen. 4. Goed aandrukken zodat de stek vastzit.

De winterstekken komen eveneens ruim de helft in de grond. Goed aandrukken zodat ze vast zitten in de grond.

Winterstekken uitgeplant op zwarte plasticfolie (aardbeienplastic) wortelen beter dan bij uitplanten in volle grond.

Ruim uitplanten van winterstekken is gemakkelijk om later vlot te kunnen oculeren.

Fig.6: Rechts pas gestoken stek.

Regelmatig hakken en onkruidvrij houden.

Vanaf augustus (hetzelfde jaar) kan men op deze winterstekken oculeren of schildgriffelen. Het volgende voorjaar kan men terplaatse ook enten/ griffelen.